

DÉLMAGYARORSZÁG

79. évfolyam, 61. szám
1989. március 13., hétfő

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 101 forint
Ára: 4,30 forint

Hány visszalépés kell?

oda-vissza olvasgatom az Országgyűlés 1989-re tervezett programját. Oriási „kásahegy”. Július-augusztus kivételével minden hónapra jut ülésnap. S a havi penzum nagyságrendjéről képviselők és érdeklődők az elmúlt héten képet kaphattak. A következő tanácskozásokra sem jut majd kevesebb az elvégzendőből, mint az első tavaszi hónapban. S az eltelt három ülésnapon a napirendnek talán a felét sikerült megtárgyalni...

Most hatan kiszálltak a csapatból. Közülük némelyeknek elegánsan sikerült a távozás, mások a személyük körül gyűrűző botrány (vagy készülő leleplezés) közben adták vissza képviselő-igazolványukat. A visszalépésekben a kisebb szerep volt a nagy munkamennyiség elhárítására. Több volt a sértődés. Ezt az emberi indulatot — a valamikor honatyá(anya) szempontjából — régi érdemek választók általi feledése, az „elszemtelenedett” támadók gerjesztették. Például a leköszönt házelnök felszavai ilyen indítékokat is sejtetnek.

Elszokott társadalmunk a kritikától. S a hirtelen nyíló szelep egymástól egyre messzebb csúszó végleteket teremt jelenünkben. Néhány hónapja olvastam egy interjút a Zala megyei tanácselnökkel. Nagy hozsanna volt, lílára glancolt hábakon. Saját megyei lapjának forradalmi módon megválasztott új főszerkesztője készítette. Pedig akkor már az egész megye sutogott arról az emberről, aki büszke volt arra: első osztályú labdarúgócsapatot teremtett a megyeszékhelyen. Ez az egyesület tartósan képes volt arra, hogy jelentős szerepet játsszon az élvonalban. Csak-hogy, azon a bundás tavaszon majdnem visszacsúszott a második osztályba. Meglepő, hihetetlen győzelmekkel sikerült a megkapaszkodás. Győrben bíróság előtt álltak azok, akik kezében megfordultak az ezreskötegek. Vajon, elképzelhető-e, hogy a labdarúgó-szakosztályt kézi vezetéssel irányító megyei tanácselnök erről az akcióról, a pénz forrásáról semmit sem tudott? Az Új Tükör leleplező riportot közzétette. Ennek a számnak lett nagy keletje a nyugati határokon. S úgy tűnik, a külszolgálati magas beosztás sem megy már olyan simán, mint az elsőként említett interjú idején tűnt...

Még egy nagyot lépett vissza a közéletől az Elnöki Tanács volt elnöke. Félek, ezzel még inkább a hallgatáshoz közeledett. Ő az egyike azoknak, akiknek a megszólalását közelmúltunkról, gazdasági-társadalmi katasztrófa közvetlen közelébe való kerülésünkről egy ország várna. Néhány hónapja Szegeden sikerült egy rövid beszélgetést kapnom tőle. Előtte többen felhívták a figyelmemet: „Ne bánts. Tudod, ő mindig becsülettel... S még ő időben le is köszönt. Ő igazán nem érdemli meg, hogy bántsák.” S a tízmillió nem érdemli meg, hogy magyarazzák neki a rossz sorsát?

Ugyancsak a hallgatás felé tett lépésnek is érzem Szeged egyik országgyűlési képviselőjének távozását, bár idős korát, egészségi állapotát is elfogadom indokul. Azt hiszem, ő a régi megyei vezetés végleges eltűnésével közéleti talaját veszítette el városunkban. Suttogva sokat emlegetett túraúttal, sines már nagyon kit felkeresnie. A választók — vagy legalább egy szűkebb körük — igényt tartanak a képviselői fogadóórákra, személyes beszámolókra. Annyi valamikor betöltött magas hivatal után pedig különösen kellemetlen lehetne egy visszahívási eljárás. Legalább olyan kellemetlen, mint a Tiszelt Ház valamikori alelnökszónájának.

Időről időre szóba kerül az Országgyűlés legitimitásának megőrzése, a rendkívüli választások elkerülése. Ezek a lemondások, önvizsgálatok, sőt, még a sértődések is ehhez a célhoz közelítenek. Ne feledjük: disszonans lenne, ha az ország törvényhozását csupa reformer töltené meg, amikor egyre erősödő hanggal, mindinkább a nyílt színre is kilépve igen jelentős erővel jelen vannak az ultrakonzervatívok, fundamentalisták a közéletünkben. Ha területi elven szerveződik a Parlament, egy „haladó településről” nem lehet visszahívni a szomszéd város küldöttét, ha az ott akármilyen személyi kultusz teremtett is, de a saját környezete még élvezi annak előnyeit.

Úgy érzem — és szeretném —, a most megindult belső öntisztulás a következő hónapokban erősödik majd. Áprilisra jelezte a miniszterelnök a kormány átszervezését, személyi összetételének átalakítását. A parlamenti vezető tisztségviselők körül is vannak még elrendezendő dolgok. Az egyik alelnök visszahívása körüli állapotok nem megnyugtatóak. A kerületi választási elnökség az aláírásokat nem az uralkodó korszellemnek megfelelően kezelte. Úgy hírlík, a képviselő visszavonulását helyezte kilátásba, ha a visszahívási szavazást kiírják. Az ilyen revolverezés pedig valamiféle kövület már jelenünkben. Furcsa, hogy az új alkotmányon dolgozó bizottság elnöke egyik volt igazságügy-miniszterünk, aki ráadásul az elmúlt „nem dicsőséges másfél évtized” legfelsőbb pártvezetésében is nagy befolyással bírt.

Önvizsgálat és megalapozott külső kritika segítheti az országot ahhoz, hogy működőképes törvényhozása legyen az 1990-es választásokig. Ne csak a képviselők tűnődjenek a következő hetekben, hónapokban, talán minden választópolgár gondolkodjon el azon: információi szerint a saját maj elvárásának megfelelően képviselik-e őt a Duna-parti palotában?

Böle István

Március 15-én, Szegeden

Ünnepségek, megemlékezések

Valljuk meg őszintén, aki az idén márciusban naptár-ra néz, először nem az jut eszébe, hogy tulajdonképpen mi is történt 141 évvel ezelőtt, nem a márciusi ifjak nevét sorolja gyermekének, még csak nem is a szabadságharc hősi csatáiról mesél, hanem örömmel nyugtázza a tényt — nemzeti ünnepünk 1989-re valóban nemzeti ünnepévé vált, hűz piros betűvel is jelzik a törvényalkotók: a hol elcsúszott, hol elfeledett, hol még gyanakvásra is okot adó nemzeti kérdés valóság lett.

De aki figyelmesen olvassa a híradásokat, tudja, nemcsak a betűk színe változott egy év alatt országunkban, hanem az a politika is, amely — ha sok vita után is, és kicsit elgondolkodtatón — ünnepsünk forgatókönyvében is testet ölt. Mint arról már korábban beszámoltunk, városunkban végül is nem sikerült a meggyőzés, így a közös ünnepsé helyett külön rendeznek megemlékezéseket.

A Hazafias Népfront Szeged Városi Bizottsága, Szeged Megyei Város Tanácsa, az MSZMP Szeged Városi Bizottsága és a KISZ Szeged Városi Bizottsága már

hívó szövege szerint: a szegedi Galiba Kör, a Körgát Klub, a Szolidaritás Szakszervezeti Munkásszövetség, valamint a Fiatal Demokraták Szövetsége, a Független Kisgazda és Polgári Párt és a Magyar Demokrata Fórum szegedi szervezetei — ünnepi megemlékezésüket *dél-élelt 11 órakor*, a Móra Ferenc Múzeumnál kezdik. Itt — miután elhangzik a Himnusz és a 12 pont — *Király Zoltán* mond beszédet, majd az ünnepelők a múzeumtól atvonulnak a Dugonics tere úgy, hogy közben ők is virágokat helyeznek el a Dóm téri Petőfi-szobornál és a szőregi csata emlékművé-nél. A Dugonics téren újabb beszéd következik, *Tamás Gáspár Miklós* szól az egybegyűltekhöz, míg a FIDESZ képviselője felolvassa az Új 12 pontot. A program szerint erre délben kerül majd sor. Ezt követően a menet a Klauzál tere folytatja útját, ahol 12.30-tól kezdődik újabb megemlékezés. A Nemzeti dal elhangzása után *Raffay Ernő* mond beszédet, majd a résztvevők elhelyezik koszorúikat a Kossuth-szobor talapzatánál. Ez az ünnepség a Szózat hangjaival fejeződik be.

A Klauzál téri nagygyűlést megelőzően koszorúzási ünnepséget rendeznek 9 órakor Szőregen, a Szőregi csata emléktáblájánál, a Dóm téri Petőfi-szobornál 9.30-kor és ugyanebben az időben az Aradi vértanúk tere-n, a szőregi csata emlékművé-nél is. Valamennyi helyszínen ünnepi műsorral is adóznak forradalmár elő-deink emléke előtt.

Az új politikai szervező-dések (pontosabban, a meg-

hívó szövege szerint: a szegedi Galiba Kör, a Körgát Klub, a Szolidaritás Szakszervezeti Munkásszövetség, valamint a Fiatal Demokraták Szövetsége, a Független Kisgazda és Polgári Párt és a Magyar Demokrata Fórum szegedi szervezetei — ünnepi megemlékezésüket *dél-élelt 11 órakor*, a Móra Ferenc Múzeumnál kezdik. Itt — miután elhangzik a Himnusz és a 12 pont — *Király Zoltán* mond beszédet, majd az ünnepelők a múzeumtól atvonulnak a Dugonics tere úgy, hogy közben ők is virágokat helyeznek el a Dóm téri Petőfi-szobornál és a szőregi csata emlékművé-nél. A Dugonics téren újabb beszéd következik, *Tamás Gáspár Miklós* szól az egybegyűltekhöz, míg a FIDESZ képviselője felolvassa az Új 12 pontot. A program szerint erre délben kerül majd sor. Ezt követően a menet a Klauzál tere folytatja útját, ahol 12.30-tól kezdődik újabb megemlékezés. A Nemzeti dal elhangzása után *Raffay Ernő* mond beszédet, majd a résztvevők elhelyezik koszorúikat a Kossuth-szobor talapzatánál. Ez az ünnepség a Szózat hangjaival fejeződik be.

A Centrum és az áralku

Miközben bejártuk a részben máris átalakított belső szerkezetű áruházat, Bánáti Antal elmondta, hogy az áruháznak mindenképpen meg kell őriznie a városban betöltött piaci pozícióját. Hogy ez miként lehetséges? Mindenekelőtt: az áruválasztéknak alkalmazkodnia kell a megváltozott kereslethez. Legalább ugyanilyen fontos, hogy az itt dolgozók ne érezzék magukat csupán „alkalmazot-taknak” — kereskedők legyenek, a sző régi, pozitív értelmében. E két dologból egyenesen következik, hogy a vevők vásárlóknak érzik magukat, és — ami a lényeg — nem olyanok, akiket kegyet gyakorolnak, hanem akik kiszolgálják.

Mindez, persze, csakis akkor lehetséges, ha a vevő be megy az áruházba. Ekőrül — mint mondtuk volt — nincs is hiba, de az igazgató fontosnak tartja még vonzóbbá tenni az áruház külső képét, s növelni belső kulturáltságát, helykihasználtságát. Az áruházat három oldalról határoló kirakat köztélen lehetőséget nyújt a vevőcsábításra, a jó dekoráció aranyat ér, „milliók vannak ebben”, mondta Bánáti Antal. A belső tér átrendezése részben már megtörtént, a forgalom máris egyenletesebben oszlik el. Új helyre rakták például a papír-írőszert részleget, a sportosztályt, bővítik az élelmiszerosztályt, a számtalan apróbb módosításról nem is beszélve. S hogy mindez miként hat a forgalomra? Ezt igen fontos tudni, ezért számolják, mennyi vevő tér be az áruházba, hányan vásárolnak stb. — a néhány héten belül megmutatkozó eredmény taglalására alkalmasint még visszatérünk.

S az eredmény — bár az előzőekben felsoroltaknak is

Alig mult reggel nyolc óra, amikor fölkerestük Bánáti Antalt, a Centrum Áruház új igazgatóját. Bár csak pár perce nyitott az áruház, így is vevők sokasága népesítette be a különféle részlegeket, osztályokat. S a vevőlétszám a jövőben alighanem csak nőni fog, hiszen az új igazgató új tervekkel érkezett a megyei tanács kereskedelmi felügyelőségéről, melynek vezetője volt — jól ismeri tehát a kereskedelem minden ágát-bogát.

részük van benne — első-sorban mégiscsak a napra-készletből, a kereslethez passzoló áruellátástól függ. Itt van például a konfek-cióosztály, melyet szűkíteni kell, tekintve, hogy az áru iránt mutatózók kereslet meglehetősen visszaesett. A papír-írőszert részleg ugyanakkor nemcsak új helyre került, de nagyobb területet is kapott — ez az egyértelmű keresletnövekedés eredménye. Ugyanez a helyzet a sportosztállyal is. A sport-szerkek és -felszerelések iránti, fokozott érdeklődés, mely a kempingcikkre is kiterjed — szintén bővítést diktált. Kiemelendő és égető föladat az élelmiszerosztály bővítése. E dinamikusabban fejlődő osztályon időnként akkora a tumultus, hogy a pénztár előtti sorban állás fél órát igényel — nem sokáig halasztható tehát a vevőátereszto-képesség növelése. A bővítés nemcsak a helyre és a pénztár-gepek számára, hanem a kínált választékre is vonatkozik.

A kereslethez igazodó áruellátás a beszerzéstől függ, a beszerzésben pedig egyre nagyobb jelentőségre tesz szert az áralku — folytatta az igazgató. Ha az árubeszerző nem folytat a szállítókkal eredményes ár-alkut — nincs lehetőség ár-engedményre, s ez a forgalom erősen meglétszik. Mostanában mindenképp az ruházati piacon van ár-alku

lehetőség; egymást érik a jó ajánlatok. A kereslet ugyanakkor nemcsak itt, de általában más területeken is csökken, ez hihe-tőleg avval fog jární, hogy a kereskedők igyekeznek megszabadulni a terméktől, olcsóbban adják azt a Centrumnak is, így lehetőség teremtodik a forgalomnövelő ár-engedményre. Az áruház minél több árengedmény vásárlási akciót, bemutatót szeretne szervezni a szállítópartnerekkel közösen — mondta Bánáti Antal, miközben nyüzsgött a nép a Centrumban, kátogtak a pénztárgépek, a vásárlók vásároltak, az eladók eladtak. Fital volt még az idő, reggel kilenc múlt pár perc-el.

Farkas Csaba

A békemozgalomról

A békemozgalom tartalmi és szervezeti fejlesztéséről tanácskozott az Országos Béketanács szombaton délelőtt a Magyar Tudományos Akadémia épületében.

Barabás Miklós, az Országos Béketanács főtájkára megnyitó beszédében javasolta: az ülés határozaton a júniusra összehívandó országos békekonferenciáról. Ajánlotta, hogy alakítsanak két bizottságot az új poli-

Németh Miklós hazaérkezett Hágából

Szombaton, az éjszakai órákban hazaérkezett Budapestre Németh Miklós, a Minisztertanács elnöke, aki Hágában részt vett a 22 állam- és kormányfő részvételével rendezett környezetvédelmi csúcstalálkozón.

Kíséretében volt Kovács László külügyminiszter-helyettes, Perczel György környezetvédelmi és vízgazdálkodási miniszter-helyettes, valamint Mohai László, a miniszterelnök tanácsadója.

Fogadtatásukra a Feriegyi repülőtéren megjelent Várkonyi Péter külügyminiszter és Raft Miklós államtitkár, a Minisztertanács Hivatalának elnöke. Jelen volt Tina J. C. Ferringa, a Holland Királyság budapesti nagykövete. (MTI)

Az MDF országos gyűlése

A több mint 13 ezres tag-ság képviseletében mintegy félezer küldött gyűlt egybe Budapesten, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem aulájában, ahol szombaton megkezdődött a Magyar Demokrata Fórum két-napos országos gyűlése. Az MDF első nagyszabású, országos rendezvényén megjelent Szűrös Mátyas, az Országgyűlés elnöke.

A tanácskozást Für Lajos, az MDF ideiglenes elnökségének tagja nyitotta meg, ezt követően kapott szót a mozgalmat az első közgyűlési irányító testület több tagja, hogy számot adjon az eddigi működéséről, az MDF helyzetéről.

Az elsőként felszólaló Csóóri Sándor kiemelte: tévedés lenne azt hinni, hogy az MDF értelmiségi csoportosulás, úgymond az írők, tollforgatók játéktere. E szellemi mozgalom valójában politikai küzdőterep. Ezt követően felvetette — mint a tanácskozás során csaknem valamennyi felszólaló —, hogy az MDF továbbra is mozgalomként működ-jön-e vagy alakuljon párt-tá. Csóóri Sándor úgy vélekedett: a párt vagy nem párt kérdése voltaképpen el-szegényítő gondolat, s el-tereli a figyelmet a jelenleg legfontosabb feladatról, az összefogásról, az egység megteremtéséről.

Az alapszabály-tervezet és a programtervezet vitái va-sárnap tovább folytatódtak.

likai platform kidolgozására, illetve a szervezeti és működési szabályzat kimunkálására, s az országos tanácskozás előkészítésére.

A testület úgy határozott, hogy programtervezetét nyilvánosságra hozza. E dokumentum lehet az alapja a különféle társadalmi szervezetekkel tervezett egyeztető megbeszéléseknek is.

Az OBT támogatta a júliusi országos békekonferencia megrendezését.